

SLOVENSKI NAROD.

izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopenne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. Opravištvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Zaradi denasnjega praznika izide prihodnji list v četrtek.

Matica hrvatska in Matica slovenska.

„Izveštaj Matice hrvatske za godinu 1880“ bil nam je te dni poslan iz Zagreba. Iz tega poročila posnemamo, da je 1880. leta Matica hrvatska imela 4.827 članov in 27.309 gl. 45 kr. dohodkov, od katerih se je za izdavo društvenih knjig potrosilo 16.535 gl. 5 kr.; vrhu tega njena skupna glavica, katera je 1877. l. imela 20.000 gl., znsša uže 46.021 gl. 21 kr. Samo v jednom letu je število matičarjev poskočilo za 1.099 članov! Kdor s paznim očesom spremlja preuspešno delovanje Matice hrvatske, kdor objektivno preišlja uzroke temu čudovitemu napredku, kakor nam ga je g. Josip Starè opisal v letošnjega „Ljubljanskega Zvona“ 2. številki; kdor dalje Matice hrvatske odbor, v katerem sedi in dela samo sedemnajst najodličnejših, v Zagrebu biva jočih književnikov hrvatskih, primerja z Matice slovenske odborom, v katerem v resnici posluje samo kakih 15 odbornikov ljubljanskih, a vsi drugi po vseh božjih kotih domovine naše raztreseni odborniki in majorem gloriam nominis sui samo na papirji paradijajo, ter se nikoli niti odborovih sej niti občnega zbora ne udeležujejo, ta mora pač vprašati, kedaj se bode odpravil pri nas tisti nepotrební aparat štiridesetih odbornikov, izmed katerih mnogi še nikoli niso prišli k nobeni odborovej seji, da si so uže po 10 in 15 let odborniki?! Vprašati mora tudi, kedaj se bode odpravila pri nas tista razvada znane književnice naše žaljivo prezirati, ter v odbor čisto literarnega društva voliti sicer v političnem oziru zaslužne, a za literarno društvo

nikakor sposobne može; vprašati mora, kedaj se bode uresničila želja, uže na zadnjem občnem zboru izrečena, da naj se pravila Matice slovenske preosnujejo po pravilih Matice hrvatske; vprašati mora s kratka, kedaj se bode Matici našej porodil slovenski Ivan Kostrenčič? Tudi po slovenskih deželah ima Matica hrvatska kakih 55 do 60 članov; a čudno se nam zdi, da ravno v onih krajih slovenskih, od koder je o raznih prilikah čuti največ kričanja po združenji slovenskega pisnega jezika s hrvatskim, Matica hrvatska néma — niti jednega člana!

Ko smo pregledovali ta „izveštaj“ imeli smo občutke, kakor jih je imel morda tist Lazarus, ki je ležal pred bogatina hišo, ter prežal na drobtinice, ki bi bile odpadle velikaža bogato pogrnenaj mizi, imeli smo občutke, kakor jih ima tisti, ki mu je ogenj razdejal hišo, ter toča pobila mu polje; imeli smo, z jedno besedo, prav obupa občutke in — Bog nam odpuščaj — svojemu bratu Hrvatstvu zavidali smo skoro toliko božjega blagoslova, kateri se mu je razlil po plodovitih poljih, mej tem, ko na peščno našo ledino le tu in tam prirosi kaka polovico uže izsušena kapljica. Naj se trdi, kar se hoče, Matica naša potrebuje reform; prestrojiti se mora, odpraviti se mora tist težavno delajoči starem hlaponu, ki s počesim kotlom stoji sredi tira, jednaki aparat, ki prouzročuje, da je pri tem literarnem društvu vse nekako počasno in neokretno. Mnogo se mora reformirati po Slovenskem, v prvej vrsti pa „Slovenska Matica!“ Kdor ljubi svoj narod in njega napredek, gotovo bode priznal, da so naše predstoječe opazke resnične — in pravične! O svojem času hočemo o tej zadevi še govo-

riti! Rodoljube slovenske pa prosimo uže zdaj, da naj do prvega občnega zbora stvar resno in jasno premislijo. Ta zadeva vredna je resnega in jasnega premisleka! —

Iz kranjskega deželnege zbora.

XI. *) seja 20. oktobra 1881.

Dr. vitez Kaltenegger poroča v imenu pomnoženega finančnega in upravnega odseka o naredbah vojaškega ukvartiranja. Deželnemu odboru se naroči, da se pomeni z vojaškimi oblastnijami zaradi zidanja vojašnice za 25 brambovski bataljon in da naj ali skuša dobiti uže obstoječo poslopje, ki se pripravi za vojašnico, ali pa naj predloži deželnemu zboru v prihodnjem zasedanji načrt za zidanje nove brambovske vojašnice. Mestu ljubljanskemu se ima sporočiti, da, ako zida vojašnico za dva bataljona in polkovni štab pešcev, se ima nadejati, da dobi iz deželnege zaklada k večjemu 3500 gl. na leto.

Ti predlogi se brez razgovora odobre.

Dr. Schaffer poroča v imenu finančnega odseka, o prošnji „Glasbene Matice“ za podporo, in nasvetuje, naj se iz zaklada 1000 gl. ostanka, kateri je namenjen dramatičnemu društvu, svota dovoli, katero naj določi deželni odbor.

Dr. Zarnik: Deželni donesek za dramatično društvo se je od 2500 gl. uže zmanjšal na 1000 gl., tedaj nij umestno, da se ta svota še bolj skrči, če se z njo hoče še podpirati „Glasbena Matica.“ To društvo jako uspešno deluje in izdalo je mnogo muzikalne tvarine. Jaz mislim, če je deželni zbor dovolil 500 gl. za ponemčevanje slovenskih ljudskih šol, lahko

*) Po pomoti poročali smo o XII. seji prej kot o tej.

Listek.

Nič goldinarjev — noben goldinar.

(Domišljija in gola resnica; spisal Rajmund Čuček.)

„Predragi mi! Rad bi Ti vender še jedenkrat roko stisnil, predno odidem v lepo Italijo. Pridi torej drevi na A . . . ov vrt, kjer se snidem še z drugimi prijatelji.

Tvoj Tone“.

Tako se je glasila dopisnica, katero je našel počitnice uživajoč šolnik na mizi, ko se je vrnil z večernega sprehoda v svoje stanovanje.

Tone je bil jeden izmed njegovih najboljših prijateljev, ž njim v družbi je preživel svoja otročja leta, vse veselje in vso žalost svoje prve mladosti.

Ko so pa prišli ozbilnejši časi, časi učenja, ju je osoda kmalu ločila. Če smemo po starem pregovoru „quem dii odere“ soditi, so

bogovi zares na jednega izmed nju izpraznili ves svoj žolč, ker ga niso samo šolnikom, ampak tudi nestrpljivim samoživcem pridružili, drugemu pa so precej pot na Olimp pokazali ter ga posebnemu varstvu blage Polihimnije izročili. Nij tedaj čuda, da je Tone v kratkem času začel sloveti kot izvrsten pevec in skladatelj, kateremu daleč okrog nij bil noben drugi kos. Pri tem pa vender nij postal ošaben in prevzet, kakor se to baje sem ter tja godi; bil je dobra duša, ki nij pozabil svojih nekdanjih vrstnikov. Veselilo ga je vsikdar, če je kje našel katerega starega znanca. Bil je pa tudi v svojej stroki neatrudljiv in častimaru; dozdevalo se mu je vedno, da še nij dospel do vrhunca svoje slave. Obiskal je uže skoro vse sosednje dežele, da bi svojo umetnost razvijal celo mej tujimi narodi in jo morda še tudi likal po vkusu drugih odličnih umetnikov. Na takem potovanji ga zdaj najdemo. Italija mu je sicer uže bila znana in tudi

on Italiji; vender so ga simfonije italijanskih skladateljev in izvrstni tamošnji pevci tako zanimali, da se je še jedenkrat napotil v to lepo deželo.

Njegov prijatelj ga uže nij videl več let. Jako ga je torej veselilo, da sta se, če tudi samo za kratek čas, zopet našla. Bil je prepričan, da ga Tone še vedno tako rad ima kakor nekdanj, ko sta se igrala po zelenih trtah; torej je urno zgrabil svoj klobuk in palico, da bi ustregel prijateljevej želji.

Veselega srca koraka proti vrtu, kamor ga je bil Tone povabil; saj ve, da bode v družbi svojega prijatelja imel zopet jedenkrat vesel večer, kojih je bilo tako malo v njegovem pustem življenji. Posebno pa ga je veselil up, da bode zopet slišal marsikaj jezikoslovno zanimljivega, kar je zapazil Tone na svojih potovanjih in potem rad pripovedoval pri vsakej priliki. Razen skladateljstva in petja še je namreč Tone povsodi obračal svojo pozornost

dovoli tudi „Glasbenej Matici“ 100 gld., od katere izdane pesni se po vseh slov. ljudskih šolah pojo.

Dr. Schaffer je ugovarjal predlogu dr. Zarnika. Predlog se z večino glasov sprejme.

Zdaj se poda vitez Vesteneck na poročevalčevi prostor.

Narodni poslanci takoj zapustijo dvorano. Zbornica postane nesklepčna.

Nemški poslanci tekajo po vseh kotih redutnega poslopja, nazadnje vendar najdejo poslanca župana Laschana in zbornica je zopet sklepčna, kajti navzočnih je 19 poslancev, ravno toliko, kolikor jih mora po deželnem redu biti, da je zbor sklepčen. Vesteneck poroča potem o nekaterih menj važnih peticijah in slednjič v imenu finančnega odseka o proračunu deželnega zaklada za l. 1882.

Finančni odsek, stavi naslednje predloge:

1) Skupna potrebščina deželnega zaklada v letu 1882 v znesku od 406,488 gld. 15 kr. in dohodki v znesku od 121,775 gld. 75 kr. se potrdi.

2) Za potrebno zalogo primanjke v znesku od 284,713 gld. 15 kr. naj se za leto 1882 pobira:

a) 16% priklada na celo podpisano svoto vseh neposrednih davkov z vsemi prikladami vred;

b) 20% priklada na užitnino od vina, vinskega in sadnega mošta in od mesa;

c) 25% priklada na davščino, ki se ima pobirati vsled postave dné 23. junija l. 1881, drž. zak. šte. 62.

3) Deželni odbor se pooblasti, da smé k glavnemu premoženju deželnega zaklada pripadajoče javne obligacije časno zastaviti, in sicer do onega zneska, ki se bode v letu 1882 povrnil na račun posojila iz močvirskega zaklada v znesku 16,000 gld., pri ugodnej priložnosti pa, da sme take javne obligacije prodati bodi si v pokritje tega posojila 16,000 gld., kakor tudi v namen realiziranja vsled sklepa slavnega deželnega zbora dné 21. aprila l. 1877 za stavbo blaznice dovoljenega kredita v delnem znesku 86,000 gld., ki se je potreboval, torej v to svrhu, da se spravi skupaj svota 102,000 gl.

4) Deželnemu odboru se naroča, preskrbeti Najvišje dovoljenje za sklep pod 2 in 3.

5) Deželnemu odboru se dovoli, da za l. 1882 porabi za cestne in vodne stavbe za vso deželo v vsem vkupe 25.000 gld., da pa za jedno stavbo ne sme dovoliti veliko več nad 1000 gld.

O priliki razgovora o teh predlogih navsvetuje baron Apfaltrern, naj g. Dežmanu,

ki je toliko časa „požrtvalno“ namestoval deželnega glavarja, izreče zahvala dežele. Nemški poslanci mu isto votirajo.

Sprejmo se potem vsi predlogi finančnega odseka, in ko Vesteneck odstopi, vrnejo se narodni poslanci v zbornico.

Poslanec Dežman poroča o prošnji pa trijotičnega društva gospij za podporo deške sirotišnice in nasvetuje, naj se ne usliši.

Poslanec Potočnik pravi, da naj bi se zavodu sv. Vincencija, kateri je ravno dozidal lepo poslopje za deško sirotišnico in to vse z dobrodelnimi darovi vsaj dovolilo 50 gld. podpore. Ko sta poslanca dr. Poklukar in dr. vitez Kaltenecker podpirala ta predlog, se isti sprejme.

Poslanec Dežman poroča o ponudbi vdove Helene Parapat, naj bi dežela kupila zbirko novcev, katero je nabral nje umrli sin, bivši župnik Janez Parapat v Zagradci. Dežman pravi, da zbirka obseza sicer večinoma novce in svetinje papežev, da pa za zgodovino kranjske dežele toliko zaslužen Kranjec kakor je bil Parapat, uže zasluži, da dežela ne pusti razpršiti njega zbirke in naj se tedaj pol svote, namreč 500 gld., dovoli iz deželnega zaklada, druga polovica pa naj se vzame iz muzejalnega zaklada.

Predlog se sprejme.

(Konec prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 31. oktobra.

Državni zbor se bode baje sešel v 14. dan t. m.

Baron Lapenna, ki je bil v **Bosni in Hercegovini**, da se pouči o tamošnjih justičnih razmerah, se je vrnil na Dunaj in zdaj misli preložiti državnemu finančnemu ministru Szlavyju poročilo in ob jednem načrt, kako naj bi se uravnalo pravosodje v okupiranih deželah. — Iz finančne uprave podajemo naslednje: Za leto 1880. so znašali stroški politične uprave 3,993.357 gld., justične uprave 310.786 in finančne uprave 1,274.647 gold., vkup torej 5,578.790 gld. Dohodki pa so znašali 5,591.292 gold., tako da po odbitju stroškov ostaje še 12.502 gld. prebitka.

Vnanje države.

Berolinska „Post“, govoreča o obisku **italijanskega** kralja na Dunaji, pravi, da to obiskovanje izdaje laško potrebo po avstrijske zvezi in pravi, da je to le mogoče pod dvema pogojema: da se laško ministerstvo odpove nameram iredentovcev in da pusti nadejo, da bi Italija v Beči ali v Berolinu našla pomoči proti francoskej politiki v Afriki. — Sprejem laškega kralja in kraljice na Dunaji je jako sijajen. Pri napitnicah, ki se vrše pri

obedih, poudarja se prijateljstvo mej Italijo in Avstrijo, sicer pa se godi vse po etiketi.

Francoska zbornica izvolila je Gambetto provizornim predsednikom. Seja je v 29. dan m. m. bila jako burna, kajti monarhisti in radikalci so se združili, da bi inscinerali škandal. Oni so stavili tudi predlog, naj se predsednik voli definitivno in ne provizorno, ker so mislili zaprečiti izvolitev Gambettino.

Iz **Berolina** se poroča, da je do zdaj znanih 216 izdov volitev. Izmej izvoljenih jih je 20 konservativcev, 9 prostokonservativcev, 55 jih centru pripada, 15 je nacionalno-liberalnih, 19 secesionistov, 18 naprednjakov, 6 ljudske stranke, Poljaki so 4, protestlerjev in partikularistov 10.

Turčija je baje poslala velesilam okrožnico, v kateri govori o neprijetnostih, ki so nastale iz tega, da se je Bolgarija odpovedala korespondencijo s Turčijo. Bolgarski zastopnik Balabanov je Said-paši izročil noto, v kateri se pritožuje, da so Turki prestopili bolgarsko mejo.

Dopisi.

Z Dunaja 26. okt. [Izv. dop.] (Jaroslav Pražak †. Prvo zborovanje „Slovenije“. Dijaško bolniško društvo in kranjski ubožni vseučiliščniki.) Rodovino ministra dr. Pražaka zadela je bridka nesreča. Po kratkej bolezi umrl mu je mlajši sin Jaroslav, v dobi 25 let. Ranji dovršil je tehniko, bil inženirski eleve in rezervni častnik pri dragoncih. Mladenič bil je zelo talentiran ter Slovan skozi in skozi. Zaradi velike izgube izrazil je dr. Pražaku sočutje svoje cesar sam.

V nedeljo je bil veličasten pogreb v cerkvi sv. Roka v III. mestnem okraji. Udeležili so se ga ministri Taaffe, Dunajevski, Ziemialkovski, Bylandt-Reidt, Falkenhayn, Conrad, mnogo generalov in visocih dostojanstvenikov. „Akademicki spolek“, čigar ud je ranjki bil, ter „Slovenija“ udeležila sta se pogreba „in corpore“. V prvem zborovanji „Slovenije“, ki je bilo zadnjo soboto, izrazilo je društvo globoko svoje sožaljenje nad veliko nesrečo, a odbor „Slovenije“ izrazil je to sožaljenje pismeno bratu pokojnika, predsedniku „Akad. spolka“ gosp. Otokarju Pražaku. „Slovansko pevsko društvo“ pelo je v cerkvi ginljivo Tovačovskijevo nagrobnico. Mrtvaški voz kinčal je velik broj krasnih vencev s slovanskimi trobojnicami. — Blagemu Slovanu naj bode zemljica lahka!

Prvo zborovanje društva „Slovenije“ bilo je prav zanimljivo. Kolike simpatije ima to društvo mej drugimi slovanskimi društvi dunajskimi, pokazalo se je zopet v tem prvem zborovanji; kajti počastili so jo zastopniki

posebno na jednakost in različnost jezikovnih prikaznij. Govoril je več jezikov, katere je pri vsakej priliki primerjal s preljubljeno materinščino. Bil je se ve da popolnoma zmožen in rad je kazal svojo rodoljubnost posebno s tem, da je pazil na vsako besedo, na vsak izraz, ali ugaja pravilom in duhu slovenskega jezika. Marsikomu se je dozdevalo, da je pri takem kritikovanji sem ter tja udaril čez pravo mejo; pa saj se celo P. Marku odpušča, da je v svojem prevelikem rodoljubju n. pr. magjarščino krstil za slovansko podnarečje, zakaj se tedaj ne bi manjše malenkosti prezirale Tonetu. Šolnika je gotovo vselej veselilo, če je svojega prijatelja slišal o pravilnosti izrazov kritikovati. Do tega je pa tudi malo da ne vsikdar prišlo, kajti

„Vsak človek o tem najrajši govori, Kar ga v možganih in srei tišči.“

Solnce se je uže bilo skrilo za gorami,

ko prikoraka do omenjenega vrta, iz katerega so mu uže na daleč nasproti doneli krepki glasovi zadovoljnih gostov, kakor je v gostilnicah sploh navada, so se mešale v ta veseli vrisk in hrup tudi hude besede in srditi klici onih gostov, katerim nij bila vsaka, bodi si občinska ali državna zadeva po godu. Zdaj jim je Bakov dar jezike razvezal da so svet popravljali po njegovej dolgosti in širokosti, temu grajo, onemu hvalo delili ter si na ta način vsaj za nekoliko trenutkov vse po svoje uravnali. Da je bilo tukaj življenje tako živahno, je zasluga stare poštene hiše, ki je vselej svoj ponos iskala v zadovoljnosti svojih gostov in se s tem sijajno odlikovala od vseh drugih.

Vstopivši zapazi šolnik precej mej obilno zasedenimi mizami tudi ono, kjer so se bili zbrali Tonetovi prijatelji in znanci. Srčno so ga sprejeli in zlasti Tone je bil jako vesel, da

ga še jedenkrat vidi, predno se od njega loči za Bog ve kako dolgi čas. Prostora mu da zraven sebe in pri kozarci se nadaljuje veselo in živahno razgovarjanje. Sapa še je bila sicer nekoliko soparna, kajti cel dolgi dan so solučni žarki neusmiljeno pripekali; pa to nij vesele družbe kaj posebno nadlegovalo. Veselja in radosti se je najbolj Tonetu obraz svetil; saj je bil sredi predragih mu prijateljev, katerih v tolikem številu uže dolgo nij imel okrog sebe zbranih.

Da se ima kmalu od njih ločiti, na to še zdaj mislil nij. V takih trenutkih jih je pa tudi rad zbog gole razposajenosti šaljivo zavračal, če mu nijso dovolj pravilno in sploh njemu po godu govorili. Največje veselje mu je bilo, če je komu mogel vsaj kako malenkost očitati, da svetinjo svojega naroda gnjusi. Rad je pa pri tem tudi slišal nasprotovanje, ker si je bil v svesti, da se duševne moči za-

srbske „Zore“, ruske „Bukovine“, maloruskega „Sicza“, zastopnik poljskega „Ogniska“ vit. Pajgert, predsednik kat. dijaškega društva „Avstrije“.

Radostno pa je „Slovenijo“ iznenadil prihod slovenskega rodoljuba g. prof. Glaserja, ki je bil od vseh strani srčno pozdravljen. Da bi se besede vrlega domoljuba globoko v prsi utisnile vsakemu rodoljubnemu slovenskemu vseučiliščniku! Kakor so delovali zasluženi predniki v „Sloveniji“, tako bi naj tudi v bodoče vsi slovenski vseučiliščniki v bratovski ljubavi in slogi delovali v tem društvu! Morda se letos izpolnijo srčne naše želje!

Na dnevnem redu bil je razgovor o zadevi pogodbe slavnega kranjskega deželne odbora z dijaškim bolniškim društvom na Dunaji. Dvnanajst let je namreč obstajala pogodba, da kranjske dežele fond plačuje ustanovnino in udnino za revne kranjske vseučiliščnike pri imenovanem društvu. Sedaj pa je iz prav nič-nih sl. deželni odbor kranjski razžaljivih uzrokov odbor dijaškega bolniškega društva odpovedal pogodbo. Za to društvo, ki ima nad 120 tisoč gold. premoženja, votiralo se je v kranjskem deželnem zboru 50 gold. Ker pa aroganten judovsk odbor dijaškega bolniškega društva na tako čuden način postopa proti slavnemu odboru dežele Kranjske ter slovenskim ubogim vseučiliščnikom, sklenili so slovenski vseučiliščniki v zadnjem zboru „Slovenije“, prositi deželni odbor kranjski, da votirane svote ne dobi dijaško bolnišno društvo direktno, temveč, da se za ono svoto upiše razmerno število vseučiliščnikov iz Kranjske v to društvo. Nadejamo se trdno, da bode slavni deželni odbor kranjski na strani ubogih kranjskih vseučiliščnikov, a ne na strani židovskega odbora dijaškega bolniškega društva.

Domače stvari.

— (Zadnji ljubljanski „Wochenblatt“) so zapečatili. Mi ne privoščimo nikomur konfiskacij, ali toliko je pa resnica in pravica, da se mora državno-pravdnega zasezanja nož z enakim pritiskom zabadati v slovensko, kakor tudi nemško meso. Če moramo mi, kadar pišemo proti kakemu obskurnemu celjskemu nemškutarju, vsako besedo dvakrat in trikrat skrbljivo premisliti, naj tudi gospod dr. pl. Schrey nekoliko misli, kadar ureduje svoje krvi organček!

— (Izsrečkani porotniki) za prihodnje porote so ti le gospodje: Bamberg Otmar iz Ljubljane; Brenc Matevž iz Ljubljane; Burger Fran iz Postojne; Črne Jarnej iz Ljubljane; Deisinger Jurij iz Loke; Frelh

morejo najbolj krepčati v borbah. Se ve da mu takih prilik tudi denes nij manjkalo, ker so njegovi tovariši sploh po starej šegi navaženi bili bolj po domače kramljati kakor slovniški pravilno govoriti, zlasti če so bili v takem zboru kakor denes. Skrbeli so samo zato, da se je dovtip razvijal in družba s šalo razveseljevala.

„Treba bi res bilo, da bi se človek v takej pasjej vročini, kakor je denes bila, s krti vred pod zemljo skrtil ali si vsaj hladu coprati znal, če neče kar prostovoljno poginiti“, zagromi nevoljno Tonetu nasproti sedeči tovariš, kateremu je zaradi njegove primerne debelosti tisti dan vročina bila posebno nagajala. „Nehvaležnež“, ga zavrne sosed, „še ti ne zadostuje božja previdnost, dajajoča ti brezplačno ruskih kopelj, s katerimi lahko temeljito ozdraviš vse svoje zastarele katere.“

(Dalje prih.)

Anton iz Kamnika; Globočnik Leopold iz Železnikov; Halbensteiner Herman iz Ljubljane; Jelovčnik Anton iz Ljubljane; Kajzel Alojzij iz Ljubljane; Kapš Jakob iz Ljubljane; Kastner Mihael iz Ljubljane; Legat Fran iz Lesec; Luckmann Ivan iz Ljubljane; Majdič Nace iz Cirknice; Maček Ferdo iz Ljubljane; Obilčnik Šimen iz Ljubljane; Omersa Fran iz Kranja; Grof Pace Karol iz Litije; Peruci Martin iz Lip; Pour Ludevít iz Šmarija; Pupo Karol z Kranja; Robič Josip iz Ljubljane; Salmič Anton iz Postojne; Schober Jakob iz Ljubljane; Souvan Ferdo iz Ljubljane; Spoljarič Jakob iz Ljubljane; Stadlar Josip iz Ljubljane; Stare Miha iz Mengiša; Sturm Valentin iz Polič; Supančič Leon iz Ljubljane; Vrhovec Ivan iz Ljubljane; Wascher Raimund iz Ljubljane; Wendling Hermann iz Ljubljane; Wencel Henrik iz Ljubljane. Namestniki so: Dolenjec Josip; Hočevár Anton; Kadivec Ivan; Mahkota Anton; Papež Ivan; Podgoršek Jarnej; Rumpel Avgust; Šušek Jarnej; Steiner Vencel; vsi iz Ljubljane.

— (Avancement v c. kr. armadi) se je za 1. november proglasil. Za generala je imenovan polkovnik v generalnem štabu, dozda glavni adjutant F. Z. M. barona Kuhna, Alfred vitez Valenčič, rojen v Ilirskej Bistrici. Za stotnika prvega razreda v domačem polku baron Khun št. 17 imenovan je Adolf Wišinka. Za stotnike drugega razreda imenovani so nadlajtenanti 17. pešpolka: Avgust Kanschegg, Matevž Krt in Jožef Kautschitsch v regimentu; nadalje dozda v 17. pešpolku službujoči nadlajtenanti: Artur Beck pri polku baron Maroičič št. 7, Karol Barbo pri polku baron Kusevič št. 33 in Robert Rhomburg pri polku veliki knez Mihajl št. 26. Za nadlajtenante v domačem polku št. 17 so imenovani dozdanji lajtenti v 17. polku: Rajmund pl. Fladung, Anton Dolenjec in Jožef Milavec. Za lajtente v domačem polku št. 17 so imenovani dozdanji kadetje v 17. polku: Janez Kanschegg, France Drenik in Janez Wurja. Pri kranjskem 7. lovskem bataljonu, je imenovan lajtenant Emil Bankovac za nadlajtenanta in za nadlajtenanta imenovani Julij Beranek, lovskega bataljona št. 33 pride k 7. lovskega bataljonu. K 17. domačem rezervnemu polku pride za polkovnega zdravnika prvega razreda dr. Janez Prottmann, dozda polkovni zdravnik pri dragonskem polku car Nikolaj I. št. 4. Dr. France Mandič, dozda nadzdravnik v rezervi pri polku Sachsen-Meiningen št. 46, imenovan je polkovnim zdravnikom drugega razreda ter privrsten k garnizonskega bolnici št. 8 v Ljubljani.

— (Ljubljanski mesarji,) ki koljejo veliko govejo živino, bodo v sredo ob 2. popoldne peljali v novo klavnico po mestu nad trideset lepih s cvetjem okinčanih volov, katere so uže mnogo mesecev pitali. V četrtek popoldne ob 1/2 1. uri se bode ta živina, prva v novej klavnici zaklala in je občinstvu k prvemu kljanju vstop dovoljen.

— (Ogenj.) Včeraj ob 12. uri po noči je strel z grada naznanil ogenj. Gorelo je na Viči pri kmetu, po domače „Muzikantu.“ Pogorela je klavnica in zraven prizidan hlev. Klavnica bila je prazna. Ogenj se je kmalu pogasil. — Tudi v Tomišlji se je včeraj ob 10. uri po noči opazoval precej velik ogenj.

— (Iz Prema) smo prošeni da priobčimo sledeče: 5. novembra t. l. bodo oo. Lazaristi, povabljeni, po preč. gosp. Antonu Žgurji, župniku, začeli obhajati misijon na Premu, ki bode 8—9 dnij trpel.

— (Strop se je podrl) v Matenjej vasi, ko so zidali oblok pri nekem hlevu. Opeka, ki je mahom zletela doli, je poškodovala jednega zidarja jako težko, štirje pa so lahko ranjeni.

— (Duhovenske spremembe v ljubljanski škofiji.) G. Jan. Karet, župnik v Črmošnjicah, je dobil duhovnijo Nemško loko. G. Fr. Eržen, duh. pom. v spodnjem Idriji, duhovnijo Zali log. G. Ant. Verbajš je prestavljen iz Kostanjevice na Krko. G. Fr. Prpar iz Mérne v Kostanjevico. G. Ant. Potočnik, župnik v Šent-Vidu nad Ljubljano, je umrl 22. t. m. in duhovnija je razpisana 24. t. m. Tako tudi Hotiška 11. vinot. in Črmošnjice 12 t. m.

Narodno-gospodarske stvari.

O prvej dolenskej kmetijski razstavi v Novem mestu

poroča Ant. Drganec, tajnik kmet. podružnice. V vedi in umetnosti nam je rešenje. (Konec.)

Razklad IX.

Učni pripomočki in priprave za preiskavanje mošta in vina.

Ant. Ogulin: grozdni atlas Göteja, ampeleografski leksikon, knjige o sadjereji in vinoreji, moštna tehnična, orodje, s katerim se natančno določi vinska kislina, 1 Sacharometer, tehnična za žganje, itd.

Častnediplome in pohvalna pisma so dobili sledeči razstavljalci za zgoraj nazvane reči. —

Častne diplome I. reda:

Gospodje: Ervin grof Auersperg, grof Barbo, Ivan Engelthaler, baron Gagern Ivan Knavs, Kmet. podružnica v Metliki, Anton Ogulin, dr. Jožef Rozina, baron Wampolt in Ana Zelenc.

Častnediplome II. reda:

Gospodje: Anton Aleš, Ant. Blagne, M. Fahrner, Fr. Gregorič, Fr. Gustin, Martin vitez Hočevár, Ed. Kuralt, Fr. vitez Langer, Jak. Mehora, Viljem Pfeifer, Jos. vitez Savinscheg, Osv. Schwarzzer, Fr. Šveiger, Ant. Smola, dr. Jož. Supan, Fr. Wacha.

Pohvalna pisma:

Gospodje: Al. Črnič, Tous. vitez Fichtelbau, Jož. Hren, Iv. Ivančič, Fr. Kastelec ml. Fr. Kerin, Jak. Košak, Jož. Košak, Ivan Pfeifer, Fr. Pintar, Fr. Rus, Fl. Zorko.

Konečno naj omenim še izvanredno vselega in živahnega banketa, ki so ga imeli udje kmetijske podružnice Novomeške, razstavljalci in mnogo drugih gostov v ponedeljek večer v čitalnični restavraciji. Pri banketu toastiral je predsednik razstavnega odbora g. Ant. Ogulin na Njih veličanstvo, ter omenil brezštevilnih zaslug, ki pridobil si jih je presvitli naš vladar osobito za kmetijstvo. Tako je toastiral tudi predsednik kmetijske podružnice g. dr. Albin Pohnik na c. kr. deželne predsednika velečastitega gosp. And. Winklerja, potem od odbora kmet. podružnice gosp. F. Deak na c. kr. okr. glavarja gosp. J. Ekelna in tajnik kmetijske podružnice na vodjo deželne sadjerejske in vinorejske šole in zastopnika c. kr. kmet. družbe v Ljubljani gosp. R. Dolenca. Potem vrstile so se napitnice in govori, izvrstno petje novomeških pevcev in vrla meščanska godba. Ta večer bil je v istini večer radosti in posebnega veselja in vsak, kdor je bil pri tej krasnej veselici navzočen, rekel je, da se nij še tako dobro zabaval, kakor na ta večer.

Vsi pa, ki ogledali so si razstavo, zapustili so jo z največjo zadovoljnostjo in očitno izrekli hvalo kmetijski podružnici, vrlemu voditelju razstave g. A. Ogulinu, z željo, da bi se ponavljale kmetijske razstave vsako leto v raznih mestih in da bi udeleževali se taistih posebno kmetje in razstavljalci kmetijske pridelke, kajti ravno na ta način bode korist razstav očividna in potem se bomo prepričali o kmetiskem napredku v najbolj važnih kmetijskih strokah, v poljedelstvu, v sadjereji in vinoreji. Naš kmet bode pa razvidel iz tega,

